

Remissvar från Moderaterna i Landstinget Västmanland

Regional indelning – tre nya län (SoU 2016:48)

Sammanfattning

Nej till Svealands län och landsting och till bildandet av storregion från 2019.

Det finns enligt vår mening inga objektiva eller sakliga skäl för att Landstinget Västmanland och kommunerna i Västmanland län att ställa sig bakom indelningskommitténs förslag. Indelningskommittén har heller inte lyckats leda i bevis att bildandet av ett Svealands län leder till bestående fördelar.

Vår bedömning som valda representanter för befolkningen Landstinget Västmanland är att det tvärtom leder till bestående negativa effekter för Västmanlands del.

Indelningskommitténs förslag om att bilda storlänet Svealand från och med 2019 anser vi vara direkt stötande ur ett demokratiskt perspektiv. Vi anser att en fråga av så stor betydelse inte ska avgöras i en process som utesluter att väljarna får ta ställning till förslaget.

Den föreslagna storregionen är en koloss på lerfötter. Sex län och 64 kommuner med en geografi som sträcker sig från nedre Norrland, ner till gränsen av Östergötland, från Östersjön till norska gränsen blir för stor.

Ur ett västmanländskt perspektiv sker en förskjutning bort från stockholmsregionen. Det är inte i linje med den utveckling som vi anser främjar Västmanland.

Vi hade gärna sett en regionalisering som inneburit att Västmanland, Sörmanland och Uppsala län bildandet en region. Tyvärr har detta inte varit möjligt.

Vår slutsats är att ur ett befolknings-, näringslivs- och utvecklingsperspektiv är den bästa lösningen att någon ny storregionalisering inte sker utan att Landstinget Västmanland med regionalt utvecklingsansvar fortsätter samarbeta med andra län i och runt Mälardalen.

Motiv

1. Statens offentliga utredningar (SoU 2016:48)

Av direktiven till Indelningskommitténs framgår att uppgiften har varit att rita en karta där Sverige delas in i väsentligt färre regioner.

Det har således inte varit fråga om att redovisa för och nackdelar med en reform av det slag som presenteras. Kommittén har varit mycket tydlig med att de anser att frågan sedan tidigare har varit tillräckligt utredd.

Kommitténs medlemmar har även varit tydlig med att Ansvarskommitténs utredning är den "bibel" som de arbetar efter.

Indelningskommitténs betänkande uppfyller därmed inte ens de grundläggande kraven för vad som bör gälla för ett betänkande som redovisas som "SoU". Den är partisk, politisk och populistisk.

2. Regiondiskussion under lång tid – 20 år

Kommittén använder sig av en retorik som innebär att det faktum att en regionalisering diskuterats under lång tid i sig är ett skäl att nu genomföra den föreslagna storlännsreformen.

Det faktum att frågan om hopslagning av län och landsting har diskuterats under lång tid är i sig inget skäl eller stöd för förslaget. Det visar enligt vår mening på bristande stöd i politiken, i näringslivet och bland väljarna.

3. Fördömen - Skåne och Västra Götaland

Kommitténs ledamöter har i samtalen med landstingsledningarna i börda län genomgående lyft fram Skåne och Västra Götaland som lysande fördömen för en storregional indelning.

Vi kan konstatera att kommittén trots flera uppmaningar inte klarat av att redovisa resultat som styrker deras uppfattning/inställning att Skåne och Västra Götaland har varit mer framgångsrika än länen runt Mälaren.

4. Odemokratisk process

Processen är demokratisk tvivelaktig eftersom regeringen, ministern, och socialdemokratiska politiker på olika nivåer vill genomföra reformen från och med 2019. Det innebär att valet 2018 skulle vara ett regionval. Väljarna får inte möjlighet att säga varken ja eller nej till förslaget. Dialogen med invånarna i respektive län saknas helt. De har ett gilla läget. Det är oacceptabelt.

5. Storlek

Kommittén hävdar att kapaciteten för regional utveckling och möjligheten att fullgöra uppdraget inom hälso- och sjukvård blir bättre genom bildandet av en storregion. Det är en åsikt som inte leds i bevis.

Vi kan konstatera att det inte blir mer resurser till hälso- och sjukvården eller för regional utveckling genom den föreslagna storregionaliseringen. Sex mindre landstingspåsar som läggs ihop innebär inte mer pengar i den stora påsen.

6. Effektiv, administrativ och tillväxtskapande

I diskussionerna om storregionalisering görs gällande att förutsättningar för tillväxt blir bättre, en större geografi ger bättre förutsättningar att klara det administrativa planeringsuppdraget och är tillväxtskapande. Det är ytterligare en åsikt som inte leds i bevis. Kommitténs medlemmar har på direkt fråga själva konstaterat att kostnadsutvecklingen i till exempel Västra Götaland inte i någon större grad skiljer sig från andra landsting.

Redan nu samarbetar berörda landsting på olika sätt. Vi finansierar och driver högspecialiserad vård, regionvård och infrastrukturinvesteringar såsom Citybanan, slussen i Södertälje. Tillsammans köper vi tåg, driver gemensamma biljett- och taxesytem, tågbolag samt upphandlar varor och tjänster samt investerar i forskning och utveckling etc.

7. Minskat patientunderlag

Kommitténs förslag att Värmland som idag ingår i de börda lärens samverkansnämnd ställs utanför en Svealands region. För Universitetssjukhuset och Karlskoga lasarett innebär det en stor minskning av patientunderlaget.

Det har på sikt stora negativa konsekvenser för hälso- och sjukvårdens utveckling i en eventuell storregion.

8. Beslutspotens

Både ansvarig minister, kommittén och ledande politiska företrädare gör gällande att med storregionalisering så blir beslutspotensen i politiken större. Förutsättningarna att genomföra viktiga strukturbeslut ökar.

Eftersom såväl ministrar som ledande landstingsföreträdare gett uttryck för uppfattningen att det finns för många akutsjukhus så antar vi att det är en fråga som ska lösas med bildandet av Svealands län. Enligt vår mening, löser inte en storregionalisering problematiken. Det är en fråga om vilka politiker som väljs att leda landsting, regioner och arbetet med hälso- och sjukvårdens strukturfrågor.

Politisk beslutsimpotens löses inte med storregioner.

9. Effektivare politisk organisation

I diskussionerna om regionalisering görs gällande att bildandet av större regioner innebär att de politiska processerna blir mer effektiva och att kostnaderna blir lägre. Detta eftersom politikerna blir färre. Effektivitet i politiska sammanhang är inte en fråga som löses via regionalisering utan är en fråga vilka politiker som väljs och vad deras mandat från partier och väljare är. Det blir heller inte lägre kostnader för den politiska ledningsorganisationen med ett storlän. Ersättningarna till årsarvoderade politiker blir högre, staber och tjänster blir fler.

10. Minskade politikerkostnader

I diskussionerna om regionalisering görs gällande att bildandet av större regioner innebär att de politiska processerna blir mer effektiva och att kostnaderna blir lägre eftersom de politikerna blir färre. Effektivitet i politiska sammanhang är inte en fråga som löses via regionalisering utan är en fråga vilka politiker som väljs och vad deras mandat från partier och väljare är. Det blir inte lägre kostnader för den politiska ledningsorganisationen med ett storlän. Ersättningarna till årsarvoderade politiker blir högre, staber och tjänster blir fler.

11. Minskad folklig representation

Vi ser det som ett problem att inflytandet från Västmanlands sida presenteras av 20-30 folkvalda representanter i ett storlän som Svealand. Det kommer att ha negativa konsekvenser för partier som idag har en få representanter i respektive landstingsfullmäktige.

12. Kommunernas inflytande minskar

I Västmanland har kommuner och landstinget ett väl fungerande samarbete. Det kommunala inflytandet bland våra 10 kommuner i Västmanlands län är stort. Vi har utformat egna lösningar inom bland annat kollektivtrafikområdet som ger kommunerna exklusiva möjligheter att styra och leda arbetet med att utveckla kollektivtrafiken i respektive kommun. Lösningar som nu riskerar att förloras.

Med den föreslagna regionaliseringen minskar möjligheterna för kommunerna i Västmanland att påverka utvecklingen.

13. Kostnadsövertäring

I allt större utsträckning kräver stat och statliga myndigheter att kommuner och landsting är med och finansierar investeringar i infrastruktur. I motiven till en storregionalisering finns uttalat att de nya regionerna har att ta ett ökat framtida ansvar för vad det gäller utveckling av bland annat infrastruktur. Detta då utöver vad som följer med att landsting tar över uppgifter från länsstyrelser.

Uttryck som används är "att leda det regionala utvecklingsansvaret" och "ta ett ökat territoriellt ansvar" är en positiv effekt av en storregionalisering lösning.

Eftersom det inte finns några uttalanden om att staten kompenserar landsting och regioner för ett ökat åtagande som finansiär av infrastrukturinvesteringar finns det anledning att ifrågasätta resonemanget. Ett ökat krav på landsting och regioner att medfinansiera vad som tidigare har varit staten och dess myndigheters uppgift riskerar att innebära minskat ekonomiskt reformutrymme inom andra områden, t ex hälso- och sjukvård.

Kommittén lyfter särskilt fram att en ny geografisk indelning leder till bättre förutsättningar för tillväxt. Påståendet leds inte i bevis. Bättre förutsättningar för tillväxt skapas av en näringslivsfrämjande politik inte av geografiska kartlinjer.

14. Kraftfullare röst nationellt

Det finns inget i kommitténs beskrivning som innebär att ett nytt storlän – Svealand - skulle få en kraftfullare röst nationellt jämfört med att flera landsting samarbetar eller jämfört med de regioner som idag är inrättade. Det som avgör är den strategiska betydelsen och där har Stockholm, Göteborg och Malmö en särställning.

15. Internationalisering

Bejakare av lösningen med inrättandet av storregioner hävdar att inrättandet av en storregion Svealand innebär ökad tyngd, kraftfullare röst och större betydelse i ett internationellt sammanhang. Vi kan inte hitta något i utredningen eller i diskussionerna med kommittén som styrker påståendet. Även

en Svealandsregion är i ett internationellt sammanhang en liten region såväl ekonomiskt som befolkningsmässigt. Avgörande för att länen i samverkansregionen ska ha någon betydelse enskilt eller tillsammans är Stockholm.

För moderata landstingsgruppen i Landstinget Västmanland

Tomas Högström